

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Szombat

32. szám.

Pest, majus 26-kán 1849.

E lap megjelenik minden este, vasárnapot kivéve. Előfizetés mai naptól december végeig Budapesten házhozhordással 5 fr., vidékre postán, borítékban 6 fr. p. p. Hónapos előfizetés csak helyben, s a hónap első napjától kezdve fogadtatik el. Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban (Országoton, Kunevalderház) és minden postahivatalnál. Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr. pp. — Egyes szám 3 kr. pp.

Pest, majus 26-kán.

A száműzött dynastiának egyik főbűne az, hogy lélekzsibbasztó rendszere alatt a magyar nemzet egy része eltáblabirósodott.

Ezen eltáblabirósodás iszapjából sokan maig sem vergődhettek ki. E tespedékeny emberekre nézve a forradalom ijesztő viharoként hatott; előle a nyomoru megalázás, féltékenység rongyos tetői alá bujtak, menedéket keresendők az eszmék vilámai elől.

Náluk a forradalom égi háboruja maig nem tisztitható meg a lélek légkörét, hanem inkább még jobban megrettenének és fejeiket be-behuzogatták, mint a csiga a hozzá ütődött légy szárnyesapása előtt.

Ők, a szánandólag neveléses teremtmények, elsatnyultságukban megszokván a semmit-tevés pipázó kényelmeit, elbizván a kiváltságok mákonyhíntó árnyaiban, képtelenné lőnek az idők nagy eszméihez emelkedni, vagy csak ballagni is a szebb jövőért küzdők zászlója után.

Az hát itt a bűne amaz elesapott dynastiának, hogy az ő táblabirái jellemek lenni nem tudnak.

Kevés nálunk a forradalmi jellem, sem olly bőséges, mint e harezokban várható volt.

Eltáblabirósodott értelmiségünkben sehogy sem fejlődhetik ki jellem, — ez csak amaz egészségesebb osztálynál található, kik marcius óta kezdik élvezni a szabadság kéjeit, vagy kik erre öntudatosan segíték elő a népet, azoknál, hogy vele összeolvadhassanak a valóságban, mint már összeolvadának azelőtt lelkök képzeletében az egyenlőségi érzet rokonszenveinél fogva.

Ama jellemekké fejlődhetlen emberek hajoltak meg nyomoruságos gyávasággal a dynastiának bitor hatalma előtt, ezek koldultak hitvány életük megmentéseért kegyelmet, olly csuszó modorban, hogy reá pirulás nélkül gondolni sem tud a jó magyar. Egész vidékekből alig találkozott ember emez osztályból, a ki fölemelt fővel merete volna elfogadni a zsarnokot. A bitorló egyetlen szemöldökrántása elég volt, hogy a hódolati nyilatkozványok özőnljenek Ollmützbe, és pedig megspékelve gazdagon a táblabirói manupropriákkal.

Igaza volt Vukovicsnak, midőn ismerve illy jellemtelenségeket, oda utasítá a véstörvényszéki közvádlót, hogy az így kirívó gyávaságot ne vonja vád alá. Mit is nyerne vele a haza, ha a neveléses gyöngeségeket büntetné, — megteszi majd e kötelességet a humor az irodalomban.

És mert az ilyenek ostromozása leginkább a napi irodalom körébe vág, azért nem helyénkülvüli, hogy e lapokban most egy ujonan mutakozó phasisát mutassak az eltáblabirósodottak nyavalygó életének.

Ez nem egyéb, mint egy veszedelmes hagymázkór, mit orosz szonynak nevezhetünk.

Szinte sajnáljuk, hogy illy komoly dologban kacagnunk kell, de lehetlen elkerülni, mert a ragályosságnak gyógyszerere csak a nevelésesség tudalma lehet.

No látni kelle azon arezokat, mellyek lapunk tegnapelőtti száma olvasásában annyira elmerültek, hogy rőffel alig voltak megmérhetők. Táblabiráink szeme megüvegesedett, szájukból a Buda bevételeinek öröme bodoran füstölő pipa kiesett és szólni több óranegyedig csak egy kukkot sem bírtak volna, még a káromkodás miatyánkjából sem. —

Ez szörnyűség vala! A neki domborodott has hiában korgott esteli után, az inyek annyira megtompultak, hogy étvágya egyetlen táblabirónak sem volt, még a kancsó sem forgott kézen a budai ostromlók egészségeért, annyira szánandólag leverettek a pohos urak. Mert jól megjegyzendő, hogy amaz orosz szonyn ragályja leginkább a pohosakat lepi meg, és csak ekkor tudám felfogni, minő lélekbuvár volt ama humorista, ki rózsás kedélyében minden monarchát arra intett, hogy jól kihizott alattvalókat szerezzen, mert ezek az igazi jámbor, mindennel megelégyő, békes polgárok, szerető gyermekei az atyáskodó absolutismusnak.

Édes pohos táblabiró urak, ne egyenek olly sokat, azon arányban fog leolvadni félelmük is, és ne óhajtsák annyira a déleesti alvást, majd nem háborgatják olly kozákos álmak.

Az orosz beütés sem szörnyebb, mint a kegyelmes osztrák császáré volt, sőt ennek seregei hirhedettebbek valának, még sem állhatták ki a magyar szuronyt. Az orosz hatalma igazi rém, mert ismeretlenebb az avatlanok előtt, semhogy valódi minőségére devalválni merészelnék.

A hódítások mainapság nem divatosok siker tekintetében. E vállalat népek sympathiája nélkül sisiphusi törekvés.

A szabadság szeretete és elszántsága soha meg nem ijed a hatalom irtózatosságától. Gondoljanak önök a maroknyi görögre, melly szabadságszeretetében a tengernyi perzsa hadat visszaveré. És gondoljanak önök a eszkereszekre, menynyi hódítmányt tehetett náluk az orosz kolosz. Végül pedig bizzanak a magyar honvéd szoronyában, huszáraink vágásaiban és ágyúink golyóiban, akkor majd lelohad a szörnyű félelem.

Ekkor nevensenek maguk fölött, és töreked-

jenek kiemelkedni az eltáblabirósodottság iszapjából oda, hol jellemek képződnek a szabadság és haza javára, dicsőségére, és félelmére minden zsarnoknak.

A. V.

FURCSASÁGOK!

Értse a ki birja, de mi nem értjük meg.

Madarász Lászlónak, rendőrségi főnöksége alatt botrányos historiája volt amaz ominosus gyémántpör miatt, mellyben a vizsgálatok maig tartanak.

Mi fejlődik ki a vizsgálatokból, előre sejtjük, mert meglehetősen ismeretesek vagyunk az ügygel, hanem a közönség előtt anticipálni a törvényes ítéletet nem akarjuk.

Hadd folyjon le a pör. Előttünk most csak annyi bizonyos, hogy Madarász eme fatalis kezelése miatt a kormányból kilépni kénytelenített s pedig amugy illedelmesen.

Ezen a szabadság igaz barátja csak örvendett, mert Madarász nem volt azon ember, ki a szájában pöngetett szabadság nyomain járt volna el kormányon-léte alatt.

Amollyan kis kényur pompásan fejlődött belőle, csak az volt szerencsétlensége, hogy nem igen félték tőle, pedig ő ugyan óhajtotta azt.

Madarász L. azon hirre, hogy Pestről kitakarodott az ellenség, összeszedte podgyászát és nyakrafőre tört ide, Szolnoknál még különvonatot is kerítvén magas személyének, quo jure, quo titulo? érdekes volna megtudni.

Miért sietett annyira Pestre ő? csak gyanítjuk, de bizonyost nem tudhatunk. A kárpit mögé pillantók beszélnek holmi népgyűlésrendezési szándokról, vadászata végett a népszerűségnek.

Ártatlan mulatság lett volna, ha a Marczius gorombasága már Pesten is ki nem kürtöli, hogy hallott valami gyémántpörről.

Lehet, hogy a terv gyanításunk szerinti volt, mi csak annyit tudunk, a mi nyílt dolog, hogy Madarász László a ház engedelmével távozott Debreczenből.

Pesten maga átlátta, hogy helytelenül cselekvék, azért le is mondott követi székéről, a mit engedelem nélküli távozása miatt ugy is elvesztett. —

Később azonban aligha meg nem bánta tettét, legalább egy újabb lépése ezt látszik gyanusítani. —

Micsoda lépés lehet ez?

Épen az, mit mi megérteni nem tudunk, vagy inkább talán még most nem akarunk. Ugyanis:

Kapta magát a mi kedves Laczink, és levelet irt a csákvárkerületi választókhöz.

Elmondja levelében, hogy mennyire nem tetszett ő sokaknak Pesten és Debreczenben. Ez igaz.

Elmondja, hogy a képviselők többségének rokonszenvét soha sem bírta.

Ez is meglehetősen igaz, és ezért fölnyithatná szemét.

És miért nem tetszett? Okul adja, mert ő a nép javán dolgozott, mert a hűbériség maradványait eltöröltetni kívánta. Kissé ugyan drasztikusabban fejezte ki ő magát, a mi megjárna egy kis izgatásnak is, de ez mit sem tesz.

Az nem tesz semmit, hogy egészen más okból nem tetszett Madarász, no de vele nehéz volna elhárítani, hogy hatalomra törekvése a hatalommal visszaélése volt a botránykő a jobbak előtt.

És elmondja még Madarász L., hogy őt, ki az országgyűlés helyéről soha nem távozott a veszély napjaiban, (erre lehetne valamit megjegyeznünk, egy kis ártatlan paripa- és aranyváltási historiát, de hallgatunk vele) őt, ki rendületlenül állott a haza megmentőinek sorában (hm hm!) Debreczenből nem ereszték el, pedig jószágait, melyeket meg kelle tekintenie, kétszer dulta föl az ellenség és családját nem látta hónapokon át.

Ugyan kedves Madarász ur, miért nem említette ön meg mindezt a képviselőházban, bizonynyal méltányolák volna okait.

Hanem ön egy árva kukkot sem szólt, vagy mutasson a Közlönyből egy sorocskát, mellyel távozására engedelmet kért volna valamely ülésben. Ön senkinek sem szólva, szekereire ült, és jött, — minek hát most azt, mit talán tündőseiben gondolt, tény gyanánt terjeszteni a jámbor nép elé?

De még ezután jó a java.

A főnőbbi okoknál — úgy mond ő — a népre hivatkozik, hogy az adjon engedelmet a távozásra, mit a képviselőház állítólag megtagadott.

És hogyan adjon a nép engedelmet?

Válasszák meg újra őt! ezzel meg lesz adva az engedelem, és válasszák meg különösen a csákváriak, mert nem mátlól fogva ismerik, és mert ezen keületet becsülte legtöbbrre, a többi képviseleti helyről, mellyre másutt is megválaszták, lemondván miatta a csákvárinak.

Ugy-e, bizony furcsa dolog ez, melly csak Madarász lángeszéből kerekedhetett ki olly csinosan.

Értse a ki tudja, de mi nem értjük.

Még csak commentárt sem irunk ezen különös módjára a népre hivatkozásnak, a sajátóságos engedelemadási rendszert sem bonczoljuk, sőt még az indokolás aaptalanságát sem vitatgatjuk.

Legyen meg Madarász öröme, sok igény van a vigasztalódáshoz.

Nagyot nőjön minister ur.

Kisértet.

Kitüntetések.

Gróf Leininger Károly ezredes függetlenségi harcunk nehéz ideje alatt számos csatában tanusított vezéri ügyes tapintata, rettenthet-

len személyes vitézsége, és általában azon lényeges szolgálatai elismerése jeléül, melyeket a független szabad magyar hazának tett; úgy Földvári Károly, a 3-dik zászlóalj alezredes-parancsnoka, azon kitűnő hadi érdemei alapján, miszerint ő függetlenségi harcunk majd minden csatáiban nemcsak részt vett, hanem azokban magát eszélyes hadi működései, rettentetlen, mondhatni oroszláni, hősies bátorsága és vitézsége által mindenütt a legférfiasabban kitüntette, — de különösen a folyó évi april 10-kén történt véczi esata alkalmával, midőn is, mint a derék 3-dik zászlóalj parancsnoka, előbb a lengyel legio, később saját zászlóalja lobogóját megragadva, bámulatos hidegvérűséggel a legsűrűbb fegyver- és röppentyütüz között elébe rohant a Duna partján ostromló csapatainak és ez által az ütközet eldöntője s a véres nap hőse lön, mikor is bajtársaitól általánosán „a legvitézebb magyar harczfű” ismertetett el, — a hálás magyar nemzet nevében a másodosztályú katonai érdemjellel feldiszesítették.

Czecz János tábornok, b. Bánffy János és b. Kemény Farkas ezredesek, azon fontos szolgálataik tekintetéből, miket a hazának az által tettek, hogy az ország királyhágtónuli részében viselt nehéz háboru egész ideje alatt magukat mind a csaták vezényletében, mind a katonai parancsnokságban vitézül kitüntették, s jelesen b. Kemény ezredes a piski csatában is hősies tartásával, soha nem fedező nevet vlt ki magának: a hálás nemzet nevében ezen tetteik elismerése jeléül a katonai érdemrend másodosztályával feldiszesítették.

Trebersberg János tüzérszázadosnak Görgei fővezér ur által a folyó hó 10-kán svábnegyi főhadiszállásán kelt, es a 100-dik számú „Közlöny”-ben olvasható jelentésében előadott vitéz önviseleteért a katonai harmadosztályú érdemjellel lett kitüntetése ezennel a hálás nemzet nevében megerősítették és közhírré tétetik.

Kornides őrnagy az altendorfi ütközet alkalmával tanusított vitéz önviseleteért Dembinszky altábornagy ur által a katonai érdemrend harmadik osztályával a csataterén feldiszesítették. Melly kitüntetés ezennel megerősítették és közhírré tétetik. Debreczen, majus 17-én 1849. Az ország kormányzója Kossuth Lajos. A hadügyminister távollétében gr. Batthyány Kázmér, külügyminister.

Pest városa lakosaihoz.

Irányi Dániel kormánybiztos akkint van meggyőződve, hogy az ország kormányzója által reá ruházott azon kedves kötelességének, miszerint a főváros lakosainak a legközelebbi mult vészteljes napokban tanusított hazafias magukviseleteért a kormányzó elismerését kinyilatkoztassa, legtökéletesebben úgy felel meg, ha az e tárgyban hozzá intézett levelet egész terjedelmében ezennel közrebocsátja:

Az ország kormányzójától Irányi Dániel kormánybiztos urnak.

Debreczen, majus 23-án 1849.

A nemzetgyűlés és kormány a legmagasztosabb örömmel értette Budavár bevételével a sokat szenvedett főváros megszabadítását.

Midőn a fővezér s a hős és rettentetlen hadsereg irányában, mellyet a világ legvitézebb hadseregének mondhatunk, a nemzet részéről forró hálánkat ma délután indulandó küldöttség viszi meg, egyszersmind szent és kedves kötelességemnek ismerem, a főváros lakosainak magas hazafiai lelkesedéseért legforróbb köszönetemet kijelenteni.

Adja ön ezt nemzetünk fővárosa lelkes lakosainak tudtára, s jelentse ki egyszersmind azon ígéretemet, hogy semmit kedvesebb és szentebb kötelességnek nem ismerendek, mint a főváros dicsőségére és fölvirágzására mindent elkövetni, miszerint nemcsak a lelt szenvedések mielőbb megvigasztalva s a sebek gyógyítva legyenek: hanem Pest egyszersmind úgy szellemi, mint anyagi tekintetben azon fokra emelkedjék, melly a szabad és független magyar nemzet dicső fővárosát, hazánk örömét és büszkeségét Európa első városai közt méltán megilleti.

Kevés napok mulva a kormány székhelye a fővárosba visszatéttik, s én ájtatos előérzettel nézek elébe a közel pillanatnak, midőn szabad hazánk szabad fővárosának földén, az isteni gondviselésnek hálát adva — leborulhatok.

Éljen a haza! éljenek fővárosunk lelkes lakosai!

Kossuth Lajos, kormányzó.

A városi hatóság e plakátot bocsátá ki: A nemzetgyűlés által april 24-kén kimondott honunk függetlenségét tárgyazó nyilatkozat és Budavár dicsőséges visszafoglaltatásának megülesére a városi hatóság folyó hó 27-re „nagy nép ünnepet” rendezend. Az ünnep részleteiről falragaszok által fog a közönség értesítettetni.

Zomborból.

A mint politicai átalakulásunk csak előleges hosszás értekezle ek eredménye lehetett; úgy nem kevesbbé ohajtott hierarchicus átalakulásunk is csak akkor s úgy történhetik meg alaposan, ha annak hiányos oldalai mindenképen fölfedeztetnek. Emberi gyengeségek egyike, azt, mi neki s vágyainak kedvező, elfogultan tökéletesnek tartani, ha bár az egészre nézve a legkártékonyabb hatásu legyen is. Hogy hierarchicus szerkezetünk a szabad status kebelében meg nem állhat, józanul kiki következtetheti; s így, hogy a régtől várt s egykori zsinatokban is kijelentett egyházi átalakulásunk ideje is elérkezett, kiki elismeri. Hogy hierarchicus szerkezetünk új politicai kormányunk intézkedéseit semmiben sem segítheti elő, e lapok 16-dik számában röviden érintett. Mi e közleményhez még abbéli szerény javallatunkat kívánnók kapcsolatni: hogy legalább az ürességben levő püspökségek s kanonokságok betöltésénél figyelem fordittatnék ollyan

Veszprémmegyéből.

Sörös Imre, Csicsáky József és több lelkes papjainkra, kik nemcsak az egyházi átalakulást előmozdítani, hanem a politiceai kormány nehézségeit is tudják s akarnák elősegíteni. Mit tehet a pap a nép körében, nem szükséges régi történeti adatokkal bebizonyítani, mikor a jelenkor is mutathat elő Rajacsicsokat, Hurbánokat.

De jelen hierarchicus szerkezetünk ellenkezik a korunkban annyira kedvelt philanthropicus elvekkel is.

Mit tesz az absolutismus vaspáczája alatt nyögni, azt nem rég kiszabadult nemzetünk igen jól tudja, s a mint fáj minden becsületes polgárnak, mikor egy hatalmasabb vele kénye szerint rendelkezhetett; úgy, s most kétszerte jobban fáj nekünk jelenleg is a kényuralom vaspáczája alatt nyögni, midőn már csak magunk vagyunk az alatt, s ha körültekintünk, nem vizsgálhatjuk magunkat a költővel: „dulce est socios habuisse doloris.”

Absolutisticus hierarchicus kormányunk eljárásait több embertelen tettekkel bélyegezhetnők, de kár a papirt bemázolni; nehogy azonban állításunk csak pusztá szó maradjon, egy két adatot kénytelenítettünk napfényre deríteni, hogy azok, kik a divina providentia palástjával takargatják magukat, s e földön felelettel senkinek sem tartoznak, megismertessenek.

Bizonyos egyh. megyében csak nem rég az önkény kiszolgáltatta igazságtalanság következtében egy reményteljes fiatal egyén életének végét vetett inkább, hogy sem a szünni nem tudó üldözésnek (mit a charitas fraterna dictál) magát kitegye. Hasonló példa azelőtt is történt. Hogy pedig illy üldözésnek tárgyává váljék, nem kívánatik több, csak valaki a plebános ur szakácsnéját bántsa meg, s azon hierarchicus összeköttetésnél fogva, melly a plebános, kanonok s püspök közt van, könnyű a plebános urnak szerencsétlenné tenni egy szegény káplánt, ki a fenérintett clubbon kívül esik.

S mégis ugyanazon megyében, midőn az összes clerus kívánatára egyh. tanácskozmány tartatott, mintha sommi javítani való sem volna, s így kölesönös fölvilágosításra sem volna szükség: egy nevetséges s alaptalan okokkal támogatott rendeletnél fogva az intelligentia kizárattott. De bezzeg volt is eredmény, az öreg urak, kiket egyedül a vörös öv érdemesített a tanácskozmányban részt vehetni, harezoltak a sok nolumus és volumus üres konogással, et prodivit ridiculus mus, egy plebános s káplán közötti viszonyokat kiszabó szabályszerkezet, melly a 19. században egy intelligens testületnek szégyenére válik.

Illy s ehhez hasonló nyomait láthatni az absolutisticus hierarchicus kormányának. De táplál remény, hogy nemzeti átalakulásunk diadalma egy ilyen nemzeti átalakulásunkra homályt borító szerkezetet nem fog megszenvedhetni, ha nem is azért, hogy egyh. kormányunk vele kezelt foghasson s legnehezebb feladatai megoldásában segítse, legalább azért, hogy minket, kik közül sokan a haza igazságos ügyéért vitéz elszántsággal harezolnak, míg mi imáinkkal esdeklünk az igazságos isten számolja előtt, mint embereket s a független haza polgárait önállókká tehesen. Ez iránti nézeteinket később.

Káplánok.

Dunán túl miként gondolkoznak sokan, im szolgáljon e cikk ismertetésül.

Ön, úgy látszik, testestül lelkestül republicanus levén, az egész világgal is azt szereti elhíttetni, hogy az emberiségre nézve ez legyen a legjobb kormányzási forma, és a mennyire a politicusnak mindenkor a legezészerűbb s legjobb eszközt és módot kell választani, tagadhatatlan, hogy a republicai kormányzási forma igen sok előnyökkel bír a nép boldogítására, — kormányzás olcsó, camarillai, bureaucratiai ármányoktól nagy részben mentes stb. stb. alapja Montesquieu szerint is az erény és hazafiság levén, — de bezzeg kettő ám itt a fő kérdés, — valljon megvan-e az alap a népben? Én Tamás vagyok! — legalább a népnek a szabadságról nyilvánított fogalmi ellenkezőt tanusítanak; — alig áldotta meg az isten a magyarok fegyverét, már ismét a nép megfélejtkezve a veszélyről*), melly őt környezte, mindenhol a sajtóság szentségét megvetve, máséra áhítozik, engedelmisséget törvény, igazság, előljáróság irányában ismerni nem akar, hanem igenis a szabadságot zabolátlansággal, korlátatlansággal, engedetlenséggel, más sajtójára való vágyással azonosítja.**)

Ezenfölül a másik még nevezetesebb kérdés: — valljon kivihető-e a republica Europa mostani körülményeiben? hol a támasz? — tán a Francia? — ne feledjük, mennyi szolgálatot tett Lengyelország Franciaországának, és mivel fizette ez vissza a hű szolgálatot? el hagyta veszni, és minden győzelméi mellett is azt lábra állni nem segítette. A németek? — hiszen ezek magok sem tudnak megőyezni, és valahány, annyi felé húz. — Az olaszok? — látjuk s tapasztaljuk, hogy a reactio mindent letapod. — A török? — hiszen fel sem tehető, hogy a legnagyobb despotiához szokott nemzet, mellynek a republicáról még csak fogalma sine, azt támogathassa. — Az angol monarchiai alkotmányát tartja egyedül legjobbnak s legboldogítóbbnak. — Éjszak-Amerika messze van, ebben bizakodni gyávaság volna. — Nézzük ellenben az éjszaki óriást és annak hitfeleit, — tekintsünk a 36 német fejedelmekre, — de tekintsük magát Franciaországot és annak presidensét stb. stb.***)

Azért uram, uram, Marcius uram! bizzunk ugyan nemzetünk szellemében, hadseregünk vitézségében; de el ne bizzuk magunkat, mert írva van: „bíz d el magad, ha meg akarsz szegényülni.”

A tárgy nagy és életkérdés, azért nem fog artani felette a vitatkozás; addig is pedig igen

*) Ez a Tiszavidéken nincs úgy, sőt fegyvereink győzelméi csak nagyobb lelkesülést idéznek elő, vetekedve tódulnak fegyvert fogni a független szabad Magyarország zászlói alá.

Szerk.

**) Ki a bűnös itt? a ki elmulasztá a felvilágosítást, az értelmiség.

Szerk.

***) Önök, úgy látszik, nagyon megfélemlettek az osztrák uralom alatt, és most sem tudnak még oda emelkedni, hogy saját erőnkre támaszkodjunk, pedig nem árt, ha önök is megszokják e gondolatot, és bizva a szabadság ügyében, nem csüggedeznek.

Szerk.

hasznos lenne, ha a sajtó a rend fentartásán munkálódna, s azt iparkodna közölni, hogy nem éretlen s tapasztalatlan gyermekek, hanem tapasztalt, rendet, törvényt s igazságot szerető, s azt végrehajtani is tudó férfiak alkalmazatnának biztosoknak, s azok utasítatnának rendeltetésük helyére, mert hic Rodus, hic salta.

N. B.

Apró jelenetek a budai ostromból.

Buda bevételéről még folyvást beszélnek a pestiek, és beszélni fognak soká, mert sok olly jelenet adta elő ott magát, mellyeket a magyar nem könnyen feledhet, sőt reájuk mindig önelégült büszkeséggel gondol. Apróbb történetek jellemzik legélesebben a hadviseléseket, mik, ha gondos fürkészés után összeállítatnának, sokka nagyobb fényt vetnének a csatára, mint a hivatalos jelentések száraz iratai. Szeretne a kutató minden honvéddel beszélni, de persze a napi lapírójának alig jut ideje néhány rövid negyedig társalogni egy-kettővel. — A kormány által táborba rendelt történeti jegyzők tehetnének e részben legtöbbet, és ha felfogták hivatásukat, tesznek is — talán. Mődjükben áll megismerkedni a harc-osokkal, velük együtt viselni a hadviselés kényelmetlenségeit, látni a szenvedést, ismerni a harc-os bánatát, fájdalmait; — együtt élni a velük az öröm szilaj kéjeit, megismerni a vitéz vigalmát, sajtóságos dévajkodását, pajkos csineit, lelkesültsége fellobogását, a merészséget és egyéb jó és rossz tulajdonait a tábor fiának. Ki nem egyedül fizetésért viseli e szép tiszte, irigyletes boldogságot érezhet, alkalma levén látni az embert legmagasztosabb pillanataiban előtte élni, eslekedni. Milly tág mezeje nyílik a lélekbuvárnak studiumhoz, milly gazdag tapasztalatok gyűjthetők az emberismeretben. Ezen tanulmányokra kedvezőbb föld alig lehet a tábori életnél.

De hagyjuk a mőddő elmélkedést és lássunk egy pár jelenetet a budai ostromból.

A negyvenhetedik zászlóalj — Zalának ez ép természetű gyermekei — lelkeben sok a vallásos érzelem. Pest bombáztatásakor elszőnyülködve kiáltának föl: „Uristen, hogyan engedheted, hogy ártatlan fegyvertelen nép lödöztessék, és olly virágzó város elrontassék? Hentzit büntetlenül nem hagyhatja az isten!” — Illy érzelmek: ismerve lehet csak megfőjteni azon elszánt rohanót, mellyt e fiak tőnek, hogy az istennek büntető eszközei lehessenek a várbeliéken. — És úgy lőn! isten őket választá ki, hogy legelsők éreztessék haragjának súlyát az ártatlanok megromlón.

-- Egy százados imigy szólott vitézeihez: „Fiúk, a várba bizonyos hogy bemegyünk. Csata után egy kovás puskát se lássak nálatok.” — És az ütközet végével, midőn sorba álltak a vitézek, mind gyutacos puskával tisztelgének a százados előtt. — A várbeliéktől szerezték.

— A zalai zászlóaljra öt lépésnyiről lőttek fön a várban a horvátok. Ezen felbőszülve, midőn reájuk rohantak, a horvát mind térdre esett; egyik hadnagy közelében egy szálas horvát eszszott térdén. „Szurd le” szól a mellette rohanó

*

Kapta magát a mi kedves Laczink, és levelet írt a csákvárkerületi választókhöz.

Elmondja levelében, hogy mennyire nem tetszett ő sokaknak Pesten és Debreczenben. Ez igaz.

Elmondja, hogy a képviselők többségének rokonszenvét soha sem bírta.

Ez is meglehetősen igaz, és ezért fölnyithatná szemét.

És miért nem tetszett? Okul adjá, mert ő a nép javán dolgozott, mert a hűbériség maradványait eltöröltetni kívánta. Kissé ugyan drasztikusabb, fejezte ki ő magát, a mi megjárna egy kis izgatásnak is, de ez mit sem tesz.

Az nem tesz semmit, hogy egészen más okból nem tetszett Madarász, no de vele nehéz volna elhatározni, hogy hatalomra törekvése a hatalommal visszaélése volt a botránykó a jobbak előtt.

És elmondja még Madarász L., hogy őt, ki az országgyűlés helyéről soha nem távozott a veszély napjaiban, (erre lehetne valamit megjegyeznünk, egy kis szatlan paripa- és aranyváltási históriát, de hallgatunk vele) őt, ki rendületlenül állott a haza megmentőinek sorában (hm hm!) Debreczenből nem ereszték el, pedig jószágait, mellyeket meg helle tekintenie, kétszer dulta föl az ellenség és családját nem látta hónapokon át.

Ugyan kedves Madarász ur, miért nem említette ön meg mindezt a képviselőházban, bizonynyal méltó dolgok volna okait.

Hanem ön egy árva kukkot sem szólt. Vagy mutasson a Közlönyből egy sorocskát, mellyel távoztatásáért engedelmet kért volna valamely ülésben. Ön senkinek sem szólva, szekereire ült, és jött, — minek hát most azt, mit talán tündéseiben gondolt, tény gyanánt terjeszteni a jámbor nép elé?

De még e után jó a java.

A főnebbi okoknál — úgy mond ő — a népre hivatkozik, hogy az adjon engedelmet a távoztatásra, mit a képviselőház állítólag megtagadott.

És hogyan adjon a nép engedelmet?

Válasszák meg újra őt! ezzel meg lesz adva az engedelem, és válasszák meg különösen a csákváriak, mert nem mátlól fogva ismerik, és mert ezen kerületet becsülte legtöbbré, a többi képviselői helyről, mellyre másutt is megválaszták, lemondván miatta a csákvárinak.

Ugy-e, bizony furcsa dolog ez, melly csak Madarász lángeséből kerekedhetett ki olly csinosan.

Értse a ki tudja, de mi nem értjük.

Még csak commentárt sem írunk ezen különös módjára a népre hivatkozásnak, a sajátos engedelemadási rendszert sem bonczoljuk, sőt még az indokolás talpalanságát sem vitatgatjuk.

Legyen meg Madarász öröme, sok igény van a vigasztalódáshoz

Nagyot nőjön miniszter ur.

Kisértet.

Kitüntetések.

Gróf Leininger Károly ezredes függetlenségi harcunk nehéz ideje alatt számos csatában tanusított vezéri ügyes tapintata, rettenthet-

len személyes vitézsége, és általában azon lényeges szolgálatai elismerése jeléül, mellyeket a független szabad magyar hazának tett; úgy Földvári Károly, a 3-dik zászlóalj alezredes-parancsnoka, azon kitűnő hadi érdemei alapján, miszerint ő függetlenségi harcunk majd minden csatáiban nemcsak részt vett, hanem azokban magát eszélyes hadi működései, rettentetlen, mondhatni oroszláni, hősiességével és vitézsége által mindenütt a legfőbb méltóságban kitüntette, — de különösen a folyó évi ápril 10-kén történt váci csata alkalmával, midőn is, mint a derék 3-dik zászlóalj parancsnoka, előbb a lengyel legio, később saját zászlóalja lobogóját megragadva, bámulatos hidegvérűséggel a legsűrűbb fegyver- és lövedék között elébe rohant a Duna partján ostromló csapatainak és ez által az ütközet eldöntője s a véres nap hőse lön, mikor is bajtársaitól általánosan „a legvitézebb magyar harczfiu!” ismertetett el, — a hálás magyar nemzet nevében a másodosztályú katonai érdemjellel feldiszesítették.

Czecz János tábornok, b. Bánffy János és b. Kemény Farkas ezredesek, azon fontos szolgálataik tekintetéből, miket a hazának az által tettek, hogy az ország királyhágóntuli részében viselt nehéz háboru egész ideje alatt magukat mind a csaták vezényletében, mind a katonai parancsnokságban vitézül kitüntették, s jelesen b. Kemény ezredes a piski csatában is hősiességével, sona nem fellehető nevet vírt ki magának: a hálás nemzet nevében ezen tetteik elismerése jeléül a katonai érdemrend másodosztályával feldiszesítették.

Trebersberg János tüzérszázadosnak Görgei fővezér ur által a folyó hó 15-kán svábnegyi főhadiszállásán kelt, es a 106-dik számú „Közlöny”-ben olvasható jelentésében előadott vitéz önviseleteért a katonai harmadosztályú érdemjellel lett kitüntetése ezennel a hálás nemzet nevében megerősítették és közhírré tétetik.

Kornides őrnagy az altendorfi ütközet alkalmával tanusított vitéz önviseleteért Dembinszky altábornagy ur által a katonai érdemrend harmadik osztályával a csatateren feldiszesítették. Melly kitüntetés ezennel megerősítették és közhírré tétetik. Debreczen, majus 17-én 1849. Az ország kormányzója Kossuth Lajos. A hadügyminiszter távollétében gr. Batthyány Kázmér, külügyminiszter.

Pest városa lakosaihoz.

Irányi Dániel kormánybiztos akkint van meggyőződve, hogy az ország kormányzója által reá ruházott azon kedves kötelességének, miszerint a főváros lakosainak a legközelebbi mult vészteljes napokban tanusított hazafias magukviseleteért a kormányzó elismerését kinyilatkoztassa, legtökéletesebben úgy felel meg, ha az e tárgyban hozzá intézett levelet egész terjedelmében ezennel közreboesátja:

Az ország kormányzójától Irányi Dániel kormánybiztos urnak.

Debreczen, majus 23-án 1849.

A nemzetgyűlés és kormány a legmagasztosabb örömmel értette Budavár bevételével a sokat szenvedett főváros megszabadítását.

Midőn a fővezér s a hős és rettentetlen hadsereg irányában, mellyet a világ legvitézebb hadseregének mondhatunk, a nemzet részéről forró hálánkat ma délután indulandó küldöttség viszi meg, egyszersmind szent és kedves kötelességemnek ismerem, a főváros lakosainak magas hazafiai lelkesedéseért legforróbb köszönetemet kijelenteni.

Adja ön ezt nemzetünk fővárosa lelkes lakosainak tudtára, s jelentse ki egyszersmind azon ígéretemet, hogy semmit kedvesebb és szentebb kötelességnek nem ismerendek, mint a főváros dicsőségére és fölvirágzására mindent elkövetni, miszerint nemcsak a leélt szenvedések mielőbb megvigasztalva s a sebek gyógyítva legyenek: hanem Pest egyszersmind úgy szellemi, mint anyagi tekintetben azon fokra emelkedjék, melly a szabad és független magyar nemzet dicső fővárosát, hazánk örömét és büszkeségét Európa első városai közt méltán megilleti.

Kevés napok mulva a kormány székhelye a fővárosba visszatéttetik, s én ájtatos előérzettel nézek elébe a közel pillanatnak, midőn szabad hazánk szabad fővárosának földén, az isteni gondviselésnek hálat adva — leborulhatok.

Éljen a haza! éljenek fővárosunk lelkes lakosai!

Kossuth Lajos, kormányzó.

A városi hatóság e plakátot bocsátá ki: A nemzetgyűlés által ápril 24-kén kimondott honunk függetlenségéért tárgyozó nyilatkozat és Budavár dicsőséges visszafoglaltatásának megülésére a városi hatóság folyó hó 27-re „nagy népi ünnepet” rendezend. Az ünnep részleteiről falragaszok által fog a közönség értesítettetni.

Zomborból.

A mint politikai átalakulásunk csak előleges hosszasan értekeztek eredménye lehetett; úgy nem kevesebbé ohajtott hierarchicus átalakulásunk is csak akkor s úgy történhetik meg alaposan, ha annak hiányos oldalai mindenképen fölfedeztetnek. Emberi gyengeségek egyike, azt, mi neki s vágyainak kedvező, elfogultan tökéletesnek tartani, ha bár az egészre nézve a legkártekonnyabb hatású legyen is. Hogy hierarchicus szerkezetünk a szabad status kebelében meg nem állhat, józanul kiki következtetheti; s így, hogy a régtől várt s egykori zsinatokban is kijelentett egyházi átalakulásunk ideje is elérkezett, kiki elismeri. Hogy hierarchicus szerkezetünk új politikai kormányunk intézkedéseit semmiben sem segítheti elő, e lapok 16-dik számában röviden érintetett. Mi e közleményhez még abbeli szerény javallatunkat kívánnók kapcsoltatni: hogy legalább az ürességben levő püspökségek s kanonokságok betöltésénél figyelem fordittatnék olyan

Veszprém megyéből.

Sörös Imre, Csicsáky József és több lelkes papjainkra, kik nemcsak az egyházi átalakulást előmozdítani, hanem a political kormány nehézségeit is tudnák s akarnák elősegíteni. Mit tehet a pap a nép körében, nem szükséges régi történeti adatokkal bizonyítani, mikor a jelenkor is mutathat elő Rajacsicsokat, Hurbánokat.

De jelen hierarchicus szerkezetünk ellenkezik a korunkban annyira kedvelt philanthropicus elvekkel is.

Mit tesz az absolutismus vaspáczája alatt nyögni, azt nem rég kiszabadult nemzetünk igen jól tudja, s a mint fájt minden becsületes polgárnak, mikor egy hatalmasabb vele kénye szerint rendelkezhetett; ugy, s most kétszerte jobban fáj nekünk jelenleg is a kényuralom vaspáczája alatt nyögni, midőn már csak magunk vagyunk az alatt, s ha körültekintünk, nem vizsgálhatjuk magunkat a költővel: „dulce est socios habuisse doloris.”

Absolutisticus hierarchicus kormányunk eljárásait több embertelen tettekkel bélyegezhetnők, de kár a papirt bemázolni; nehogy azonban állításunk csak pusztá szó maradjon, egy két adatot kénytelenítettünk napfényre deríteni, hogy azok, kik a divina providentia palásijával takargatják magukat, s e földön felelettel senkinek sem tartoznak, megismertessenek.

Bizonyos egyh. megyében csak nem rég az önkény kiszolgáltatta igazságtalanság következtében egy reményteljes fiatal egyén életének végét vetett inkább, hogy sem a szünni nem tudó üldözésnek (mit a charitas fraterna dictál) magát kitegye. Hasonló példa azelőtt is történt. Hogy pedig illy üldözésnek tárgyává váljék, nem kívántatik több, csak valaki a plebánus ur szakácsnéját bántsa meg, s azon hierarchicus összeköttetésnél fogva, melly a plebánus, kanonok s püspök közt van, könnyű a plebánus urnak szerencsétlenné tenni egy szegény káplánt, ki a fenérintett clubbon kívül esik.

S mégis ugyanazon megyében, midőn az összes clerus kiváratára egyh. tanácskozmány tartott, mintha semmi javítani való sem volna, s így kölesönös fölvilágosításra sem volna szükség: egy neveléses s alaptalan okokkal támogatott rendeletnél fogva az intelligentia kizárattott. De bezzeg volt is eredmény, az öreg urak, kiket egyedül a vörös öv érdemesített a tanácskozmányban részt vehetni, harciztak a sok nolumus és volumus üres konogással, et prodivit ridiculus mus, egy plebánus s káplán közötti viszonyokat kiszabó szabályszerkezet, melly a 19. században egy intelligens testületnek szégyenére válik.

Illy s ehhez hasonló nyomait láthatni az absolutisticus hierarchicus kormányban. De táplál remény, hogy nemzeti átalakulásunk diadalma egy illyen nemzeti átalakulásunkra homályt borító szerkezetet nem fog megszenvedhetni, ha nem is azért, hogy egyh. kormányunk vele kezét foghasson s legnehezebb feladatai megoldásában segítse, legalább azért, hogy minket, kik közül sokan a haza igazságos ügyéért vitéz elszántsággal harciznak, míg mi imáinkkal esdeklünk az igazságos isten számolja előtt, mint embereket s a független haza polgárait önállókká tehessen. Ez iránti nézeteinket később.

Káplánok.

Dunán túl miként gondolkoznak sokan, im szolgáljon e cikk ismertetésül.

Ön, ugy látszik, testestül lelkestül republicanus levén, az egész világgal is azt szereti elhittetni, hogy az emberiségre nézve ez legyen a legjobb kormányzási forma, és a mennyire a politicusnak mindenkor a legezészerűbb s legjobb eszközt és módot kell választani, tagadhatatlan, hogy a respublicai kormányzási forma igen sok előnyökkel bír a nép boldogítására, — kormányzás olesó, camarillai, bureaucratiai ármányoktól nagy részben mentes stb. stb. alapja Montesquieu szerint is az erény és hazafiuság levén, — de bezzeg kettő ám itt a fő kérdés, — valljon megvan-e az alap a népben? Én Tamás vagyok! — legalább a népnek a szabadságról nyilvánított fogalmi ellenkezőt tanusítanak; — alig áldotta meg az isten a magyarok fegyverét, már ismét a nép megfelejtkezve a veszélyről *), melly őt környezte, mindenhol a sajtóság szentségét megvetve, máséra áhítzik, engedelmességet törvény, igazság, előljáróság irányában ismerni nem akar, hanem igenis a szabadságot zabolátlansággal, korlátatlansággal, engedetlenséggel, más sajtójára való vágyással azonosítja. **)

Ezenfölül a másik még nevezetesebb kérdés: — valljon kivihető-e a respublica Europa mostani körülményeiben? hol a támasz? — tán a Francia? — ne feledjük, mennyi szolgálatot tett Lengyelországnak, és mivel fizette ez vissza a hú szolgálatot? el hagyta veszni, és minden győzelméi mellett is azt lábra állni nem segítette. A németek? — hiszen ezek magok sem tudnak megegyezni, és valahány, annyi felé húz. — Az olaszok? — látjuk s tapasztaljuk, hogy a reactio mindent letapod. — A török? — hiszen fel sem tehető, hogy a legnagyobb despotiához szokott nemzet, mellynek a respublicáról még csak fogalma sincs, azt támogathassa. — Az angol monarchiai alkotmányát tartja egyedül legjobbnak s legboldogítóbbnak. — Éjszaka-Amerika messze van, ebben bizakodni gyávaság volna. — Nézzük ellenben az éjszaki óriást és annak hitfeleit, — tekintsünk a 36 német fejedelemre, — de tekintsük magát Franciaországot és annak presidensét stb. stb. ***)

Azért uram, uram, Marezius uram! bizzunk ugyan nemzetünk szellemében, hadseregünk vitézségében; de el ne bizzuk magunkat, mert írva van: „b i z d e l m a g a d, h a m e g a k a r s z s z é g y e n ü l n i.”

A tárgy nagy és életkérdés, azért nem fog ártani felette a vitatkozás; addig is pedig igen

*) Ez a Tiszavidéken nincs ugy, sőt fegyvereink győzelméi csak nagyobb lelkesülést idéznek elő, vetekedve tódulnak feyvert fogni a független szabad Magyarország zászlói alá.

Szerk.

**) Ki a bűnös jít? a ki elmulasztá a felvilágosítást, az értelmiség.

Szerk.

***) Önök, ugy látszik, nagyon megfélemlettek az osztrák uralom alatt, és most sem tudnak még oda emelkedni, hogy saját erőnkre támaszkodjunk, pedig nem árt, ha önök is megszokják e gondolatot, és bizva a szabadság ügyében, nem csüggedeznek.

Szerk.

hasznos lenne, ha a sajtó a rend fentartásán munkálódnék, s azt iparkodnék kieszközölni, hogy nem éretlen s tapasztalatlan gyermekek, hanem tapasztalt, rendet, törvényt s igazságot szerető, s azt végrehajtani is tudó férfiak alkalmaztatnának biztosoknak, s azok utasítatnának rendeltetésük helyére, mert hic Rodus, hic salta.

N. B.

Apró jelenetek a budai ostromból.

Buda bevételéről még folyvást beszélnek a pestiek, és beszélni fognak soká, mert sok olly jelenet adta elő ott magát, mellyeket a magyar nem könnyen feledhet, sőt reájuk mindig önelégült büszkeséggel gondol. Apróbb történetkék jellemzik legélesebben a hadviseléseket, mik, ha gondos fürkészet után összeállítatnának, sokka nagyobb fényt vetnének a csatára, mint a hivatalos jelentések száraz iratai. Szeretne a kutató minden honvéddel beszélni, de persze a napi lapírójának alig jut ideje néhány rövid negyedig társalogni egy-kettővel. — A kormány által táborba rendelt történeti jegyzők tehetnének e részben legtöbbet, és ha felfogták hivatásukat, tesznek is — talán. Mődjukban áll megismerkedni a harcizosokkal, velük együtt viselni a hadviselés kényelmetlenségeit, látni a szenvedést, ismerni a harcizos bánatát, fájdalmait; — együtt élni velük az öröm szilaj kéjeit, megismerni a vitéz vígalmát, sajtóságos dévajkodását, pajkos csineit, lelkesültsége fellobogását, a merészséget és egyéb jó és rossz tulajdonait a tábor fiának. Ki nem egyedül fizetéséért viseli e szép tisztet, irigyletes boldogságot érezhet, alkalma levén látni az embert legmagasztosabb pillanataiban előtte élni, cselekedni. Milly tág mezeje nyílik a lélekbuvárnak studiumhoz, milly gazdag tapasztalatok gyűjthetők az emberismeretben. Ezen tanulmányokra kedvezőbb föld alig lehet a tábori életnél.

De hagyjuk a meddő elmélkedést és lássunk egy pár jelenetet a budai ostromból.

A negyvenhetedik zászlóalj — Zalának ez ép természetű gyermekei — lelkeben sok a vallásos érzelem. Pest bombáztatásakor elszörnyülködve kiáltának föl: „Urísten, hogyan engedheted, hogy ártatlan feyvertelen nép lödöztessek, és olly virágzó város elrontassék? Hentzit büntetlenül nem hagyhatja az isten!” — Illy érzelmeket ismerve lehet csak megfejteni azon elszánt rohamot, mellyt e fiak tőnek, hogy az istennek büntető eszközei lehessenek a várbelieken. — És ugy lőn! isten őket választá ki, hogy legelsőök éreztessék haragjának súlyát az ártatlanok megrontóin.

-- Egy százados imigy szólott vitézeihez: „Fiúk, a várba bizonyos hogy bemegyünk. Csata után egy kovás puskát se lássak nálatok.” — És az ütközet végével, midőn sorba álltak a vitézek, mind gyutasos puskával tisztelgének a százados előtt. — A várbeliektől szerezték.

— A zalai zászlóaljra öt lépésnyiről lőttek fön a várban a horvátok. Ezen felbőszülve, midőn reájuk rohantak, a horvát mind térdre esett; egyik hadnagy közelében egy szálas horvát csuszott térdén. „Szurd le” szól a mellette rohanó

vitéhez. A fiu magasra emeli fegyverét, hogy keresztül döfje a horvátot, mit ez látván rémül-
tében remegve csapá összekezét. A vitéz vissza-
voná a halálos szuronyt, s hadnagyához fordulva:
„uram — ugymond — nem tudok megölni illy
gyáva embert.“

— Egy házból dühösen lődöztek honvédeink-
re, de ezek nem tágtván, a betörött kapun szu-
ronyszegezve rohan be egy közhonvéd, egyenesen
az udvaron álló tisztnek tartva, kire német nyel-
ven ráival, „le a fegyverrel vagy leszurlak.“ A
tiszt látván a böszülten közeledőt, ijedtében le-
ejti kardját s pardont kér. Honvédünk fölemeli
a kardot, vállát megveregeti a tisztnek, és mosoly-
va mondja: „Ugy-e, hogy megjíted ön? ne féljen
semmit, — itt a szivar, gyujtsunk reá.“ Illyen az
értelmes szurony! —

— Egy ütég tüzérség is förendeltetett, hogy
ha szükség, a várbeli ágyukat kezeljék az utczai
harczban. A mint a tüzemester fön a bástyán si-
etne legényeivel az ágyúkhöz, reá lő egy várbeli
katona. Nem találta a golyó, de félrepillantván
látja, hogy másodirányzója — zsidó fiu — esiz-
májából kihuzza nagy tábori kését, s utána iram-
lik az udvarba szaladó várbelinek. A tüzemester
követi, de mire beért, a várbeli katona már vé-
rében fejtrengett. A zsidó fiu szívébe döfte a kést.

Pest majus 26-án.

Budán elesett testvéreinkért ma délelőtt nyuj-
tatott be a mindenhatónak engesztelő áldozat,
mellyen a tábor fő emberei, az itten tartózkodó
követek és képviselők mind megjelentek. Emelte
a buzgóságot, hogy a diadalnak lelke Görgei
szinte jelen volt a gyászáldozaton, egyszerű ko-
molyságában. Szabadság istene! vedd kebledbe
vértanúdat, kik a te dicsőségedre halltak el, és
támaszd haragodban a véredek ellen boszuállá-
sodnak fegyverét a magyar honvéd kezében le-
győzhetlenül.

— A gyászáldozat után Görgei fővárosunk
birája karjain ment végig a kigyó-utczán ten-
ternyi örömrivalgó nép kíséretében. A fővezér
födetlenül vitte annyi győzelembabérrel díszített
fejét, és a nép áhitatos érzellemmel rajongta őt
körül, önkénytelenül kapott keze kalapjához, ön-
kénytelenül fakadt éljenre, hogy telt szíve érzel-
meinek ez egyszerű, szokásos hangokban adjon
könnyebbülést. Mit mondana a kölyök császár, ha
látná e szívélyes ünnepélyt?!

— Sopronból jött ismerőseink beszélik, hogy
a császár atyáskodásában ujonczokat, szedetett
volna, ha a fiatalok egész negyvenévesekig
meg nem szökik a nagy kegyelem elől. A szökést
a németek és horvátok kezdék meg, kik késze-
bek mindeneket a császári rablók prédájára eresze-
teni, semhogy testvéreik ellen fegyvert fogjanak
a ledölt trónnak támogatására. Később a fölséges
ur visszavonta ujonczozási rendeletét a népké-
dély csillapítása végett, egyedül arra szoritkozva
fölvívásban, hogy foglalóval ellátandó önkény-
teseket kíván a hú magyar néptől. De hiába ígért
volna ezereket, egy sem találkozott, ki az utála-
tos schwarzgelb zászló alá esküdjék, harcolni a
magyar szabadság ellen. És még sem nyílik meg
ezen atyáskodó zsarnokok szeme? — Isten meg-
vakította őket, hogy bukásuk példásabb legyen.

— A holnapi népnépnépleyre, melly hatóságig-
lag rendeztetik, a kormányelnököt nagyban vár-
ják, nem is hiszik, hogy nélküle Pesten valami
nagy ünnepély eshessék. Isten hozza minél előbb
körünkre őt.

— Holnap alkalmasint eltávoznak körünkből

derék honvédeink, hogy újabb babérokat fűzzenek
homlokaik köré. A szabadság istene áldja meg
fegyvereiket, hogy diadalmasan tündököljön a
magyar vitézség egész világ előtt.

— A budai várostromban több polgári egyén
is vett részt, kik olly merészen mászták meg a
bástyákat, mint honvédeink. Ezen polgári egyének
közül többen diszjeleket nyertek, a szegényebbek
pedig pénzbeli jutalommal örvendeztettek meg.
A merész vállalkozók leginkább vargák, lakato-
sok és legszámosabban ácsok valának. Őket egye-
dül a szabadság szent ihlete vezette, és vezetni
fogja, valahányszor a szabadságot veszélyeztetve
lenni látják. Mit mondanak ehhez a császár
hívei?

— Egy kereskedő barátunk a vár bevéte előtt
egy nappal előbb távozván Bécsből, beszéli, hogy
ottan öles falragaszokban hirdetik, miként Hen-
czi kitörvén a városból, ugy meg agyabugyalta a
magyarokat, hogy mérőföldnyi távolságban sem
bátorkodnak többé mutatkozni. — Meddig megy
a gonoszság szemtelenségével, meddig foghatja
ámitani a népet? Iszonyú leend reá nézve az
ébredés. Vajha mielőbb már bekövetkeznék!

— Debreczenben, — mint halljuk — legio
a hivatalkeresők száma és az igazlandó követeké.
Ezek szemtelenségén, amazok hiúságán esodál-
koznak az emberek. Pedig nincs mit! De csak-
ugyan nem ártana a magyar ősi bűnét a hivatal-
vadászatot kiirtani. Ki e tekintetben egy jó, kivi-
hető tervjavaslatot adna be, megérdemelné a m.
tudós társaság ez évi nagy jutalmát — ha ugyan
van. —

— Tegnap a sebesült honvédek fölségelésre
adott Benyovszky előadásán zsufolva volt a kö-
zönség. Öröme adá meg még az is bementi dí-
ját, ki már a színházban el nem férhetett.

Pest majus 26-án 1849.

Nemzeti seregeinknek Pestre történt bejove-
tele után alig értesült a vidék lelkes fiatalok
tüzéreinknek szükségelt megszaporításáról, már
is örömrivalgó sereglettek imádott hazánknak szent
lobogója alá.

Nem volt bennük rangvágy, nem fényre tö-
rekvés; jól tudták ők azt, hogy míg másutt olly
könnyű az előléptetés, addig nekik évekig kel-
lend hideg ágyujukat ölelgetni. Tudták vagy leg-
alább hitték ellenben azt is, hogy e borús napok-
ban lehetőleg rögtönözniük kell a tüzérséget, s
nem ok nélkül gyaníták, hogy e mélyebb felfo-
gást igénylő hadtudományra sokkal hamarabb és
céli irányosabban alkalmazhatók inkább szellemi
mint tetti erejükben kiképezett egyének.

Az önzés nélküli legtisztább honszeretetet lel-
kesíté őket e lépésre.

És most négy hetek elmúltával a helyett, hogy
a tőlök várt szorgalom és kitartás után valamire
boldogultak volna, még csak az a szerencsésük
sem volt, hogy nagyjából idegen ajku tiszt-
jeik által a tüzérség legszükségesebb részleteiben
oktattatnának.

Méltatlanul megvettette önfeláldozásukért,
még a becsületes tüzér nevet is megtagadják tőlük;
s mintha csak Pestnek valamely utczáján
separtettek volna össze, Arbeits-Compagnie czi-
met viselnek.

Tizenhét tizenyoc éves ifjak, kik éltükben
soha semmiféle nehéz munkát nem tettek, most
mint egy gályarab, napszámban 120 fontos bom-
bák és hárommázsás kartácsládák hurezolására
kárhoztatnak.

Az istenért uraim! kik ennek életbe léptetői
voltak, tegyenek különbséget ember és ember kö-

zött. Ne öljék erővel, ne tegyék szántsándékkal
nyomorulttá e hon leglelkeseb gyermekeit.

Tüzérnek álltak ők be, alkalmazzák őket
mint tüzereket; vagy ha ezen terhes napszám is
a tüzérség mesterségéhez tartozik, használjanak
oda erősebb, izmosabb egyéneket, nem pedig oly-
lyanokat, kiknek e munka sulya alatt meg kell
szakadniok.

Ezen szomorú esett érte tegnap Balázs Kál-
mán barátomat; holnap szeretett öcsém, s azután
ismét más kedveltünk lehet a nehéz munka áldo-
zatává.

Sorozzák be őket a honvédek közé, vagy pe-
dig kimélik meg olly terhek hordozásától, min-
re önnön pénzünkön fizetett napszamosaink kö-
zül is csak az erősebbeket alkalmazhatnók.

Szóval, engedjék nekik megélni azon végső
gyönyörűséget, hogy ha veszniek kell, legalább
mint a szabadhon szabad harczosai a csata mezején
dicsően vérezhessenek el. Igazmondó Jóska.

— A várostrom alatti lövetések következté-
ben megkárosodott polgártársaink számára Fisch-
hof Dávid által gyűjtött adományokhoz egyéb
jelentékeny adakozásokon kívül a hadügyminis-
ter, Görgei tábornok ur 100, Irányi Dániel ur
pedig 40 pengő forinttal járult. Az első a nemes
gyűjtő szép törekvésének szerencsés eredményt
kívánt, mi felől nemes polgártársaink jótékony
érmelmét ismerve mi is teljes reményt táplálunk.

— Sebesült honvédeink számára szerkesztősé-
günknel Gárdai asszonyság egy nagy esomó
tepést és kötéseket, Lázárné asszonyság egy
finom lepedőt, kötéseket és szinte nagy esomó té-
pést, Knipfer asszonyság szinte egy esomó té-
pést és kötéseket adtak be.

A legjobb hajnövesztő és hajvést gátló
kenet.

Úgy a szőke, pirók és ősz haját, barkót és
szakált sötétre színező miséggel is, újra készül-
ve kapható Pesten: Nádorutca. 208. sz. A hát-
só 1-ső emeletben sz. 12. köcsögje 1 és 2. pf.

4-3

Lipótvárosi fő-ut (Hochstrasse) 30.
szám alatti házban 5 és 13 szobák
egészben, de részletesen is kiadandók.

Nemzeti színház.

Pest, szombaton, majus 26-kán, 1849.

ERNANI.

Nagy opera 4 felv. Irta Piave, zenéjét Verdi.
Fordította Egressi Benjamin.

Rendező: Szerdahelyi.

S z e m é l y e k:

Ernani, bandita főnök	— —	Farkas L.
Don Carlos, spanyol király	—	Reina.
Don Ruy Gomez de Silva,		
spanyol grand	— —	Kőszeghi.
Elvira, unokahúga és jegyese	—	Hollósi Korn.
Giovanna, Elvira dajkaja	—	Hubenainé.
Don Ricardo, a király lovásza	—	Hubenai Ján.
Jago, Silva lovásza	— —	Kovács.

Kezdeté 7 órakor, vége 9 után.